

2. Gartner : пандемия коронавируса показала, что привычные методы управления рисками устарели. URL: <https://www.crn.ru/news/detail.php?ID=144248> (дата обращения: 10.10.2020). Название с экрана.

Особливості організації системи управління ризиками на підприємстві

*Кваснюк Н. М., здобувач вищої освіти 2 курсу
за освітньо-професійною програмою
«Менеджмент організацій і адміністрування»*

*Кот О. А., здобувач вищої освіти 4 курсу за освітньо-професійною
програмою «Менеджмент»*

Національного фармацевтичного університету

*Зоїдзе Д. Р., к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту та публічного адміністрування Національного
фармацевтичного університету*

270214@ukr.net

У сучасних соціально-економічних умовах управління ризиками та зниження рівня їх впливу є пріоритетними напрямками діяльності системи менеджменту будь-якої організації, у тому числі й фармацевтичної.

Можна навести наступне визначення ризику в господарській діяльності. Так, ризик – це система економічних відносин щодо реалізації здатності підприємця творчо використовувати елемент невизначеності в процесі відтворення або окремих його моментах для отримання додаткового прибутку (підприємницького доходу) [1].

Ризик представляє собою певну подію, в результаті здійснення якої можливі три варіанти економічного результату: негативний, нульовий, позитивний.

Управління ризиками на підприємстві починається з постановки цілей. При цьому поєднують аналіз і прогнозування ринку та можливостей і потреб організації на ньому, планів розвитку.

Під час організації системи ризик-менеджменту розробляються економіко-математичні моделі функціонування організації, складаються прогнози щодо подальшого економічного розвитку.

Система управління ризиками на підприємстві заснована на дотриманні наступних принципів [1–2]:

– інтеграції (оцінка інтегрального ризику на основі зваженої оцінки впливу на виробничо-господарську діяльність повного набору потенційних ризиків з урахуванням їх взаємозв'язків);

– безперервності (доцільне постійне спостереження і контроль ризиків в умовах мінливої ринкової кон'юнктури);

– комплексності (необхідна взаємодія всіх підрозділів підприємства для адекватної оцінки загроз).

Методами управління ризиками є:

1) уникнення ризику, що передбачає відмову від заходів і процесів, які

можуть стати причиною більш істотних проблем. Метод не дуже поширений, оскільки підприємство втрачає вигоду через відмову від участі у певних видах діяльності;

2) утримання ризику шляхом самострахування – за рахунок створення резервів для покриття потенційних втрат (збитків);

3) передача ризику в формі:

– аутсорсингу (передачі компанією функцій непрофільного типу стороннім організаціям), що дозволяє знизити рівень проблеми за рахунок зменшення витрат за цими видами робіт і підвищити ефективність діяльності підприємства в цілому;

– страхування, при якому укладаються договори зі страховими організаціями, що покривають ризики шляхом виплати відшкодування за умови настання страхової ситуації;

– хеджування або страхування від несприятливого коливання ринкової кон'юнктури шляхом визначення в договорі жорстких критеріїв щодо проведення майбутньої угоди (наприклад, ціна на продукцію, курс валюти).

4) зменшення ризику. Підприємство не уникає загрозливої ситуації, а перебуває в зоні її дії і намагається впливати на її тимчасове зупинення, використовуючи диверсифікацію діяльності, формування резервів, встановлення обмежень.

Вибір методу управління ризиками здійснюється на основі зіставлення різних методів і вибору оптимального. Міжнародні стандарти управління ризиками, найбільш відомі з яких перераховані в табл., можуть братися за основу під час розробки внутрішніх стандартів ризик-менеджменту на кожному окремому підприємстві.

Таблиця

Міжнародні стандарти управління ризиками [1-2]

Розробник/видавець	Назва
1	2
Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), USA. Комітет спонсорських організацій Комісії Тредвея, США.	Enterprise Risk Management – Integrated Framework (ERM), 2004. Управління ризиками організації – інтегрована схема
The Institute of Risk Management (IRM), The Association of Insurance and Risk Managers (AIRMIC) and ALARM The National Forum for Risk Management in the Public Sector, UK. Adopted by Federation of European Risk Management Associations Інститут з ризик-менеджменту, Асоціація з ризик-менеджменту і страхування, Національний форум з ризик-менеджменту у суспільному секторі (Великобританія). Прийнятий Федерацією європейських асоціацій ризик-менеджерів	A Risk Management Standard, 2002. Стандарт управління ризиками

1	2
Standards Australia	Australian/New Zealand Risk Management Standard [2] (AS/NZS 4360), 2004 Стандарт управління ризиками Австралії та Нової Зеландії.
Basel Committee on Banking Supervision Базельський комітет з банківського нагляду	Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: a Revised Framework, 2004. Базель II: Міжнародні стандарти вимірювання капіталу – допрацьована угода

При цьому, підприємство повинно врахувати такі факти:

- управління ризиками повинно поєднуватися з корпоративною стратегією організації;
- прийнятий варіант управління ризиком повинен бути економічно обґрунтованим і заснованим на перевірених інформації;
- небезпека угод в межах, що перевищують розмір власного капіталу;
- для передбачення можливих негативних наслідків необхідний аналіз ризиків;
- прийняті рішення у сфері ризик-менеджменту повинні ґрунтуватися на обліку об'єктивних показників галузі, в якій функціонує підприємство.

Підсумовуючи усе вищезазначене, слід підкреслити основні напрямки управління ризиками на підприємстві:

- визначення ризику, на який готова йти організація відповідно до стратегії розвитку;
- аналіз ризиків діяльності;
- вибір методів управління ризиком (ухилення, скорочення, прийняття або перерозподіл);
- раціональне використання капіталу;
- використання сприятливих можливостей;
- скорочення числа непередбачених подій і збитків у виробничо-господарської діяльності.

Таким чином, ризик-менеджмент виступає невіддільною складовою системи менеджменту на сучасному підприємстві, оскільки забезпечує його безперерйне функціонування в мінливих умовах ринкового середовища. Серед особливостей організації системи ризик-менеджменту сьогодні можна виділити застосування механізму аутсорсингу як методу, що дозволяє знизити або зовсім уникнути ризику господарської діяльності.

Використана література:

1. Гольман Т. И., Волкова Т.В., Апсите М.А. Управление рисками в современных социально-экономических условиях *Гуманитарные, социально-*

экономические и общественные науки. 2018. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/upravlenie-riskami-v-sovremennyh-sotsialno-ekonomicheskikh-usloviyah> (дата обращения: 10.10.2020). Название с экрана.

2. Савельева И. П., Мартиросян Л.Б., Беляев Н.А. Управление рисками предпринимательской деятельности в современных экономических условиях. *Вестник ЮУрГУ*. Серия : Экономика и менеджмент. 2012. № 9 (268). С. 147–152. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/upravlenie-riskami-predprinimatelskoy-deyatelnosti-v-sovremennyh-ekonomicheskikh-usloviyah> (дата обращения: 10.10.2020). Название с экрана.

Розробка управлінського рішення в умовах невизначеності й ризику

Фетько О. Ю., здобувач вищої освіти 2 курсу

за освітньо-професійною програмою «Менеджмент організацій»

Національного фармацевтичного університету

fetko19922016@gmail.com

Ковальова В. І., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного

адміністрування Національного фармацевтичного університету,

vikakova04@gmail.com

Важливе правило управлінської діяльності свідчить: не уникати ризику, а передбачити його, прагнучи знизити до можливо більш низького рівня. Це вимагає грамотного управління ризиками, тобто своєчасного передбачення, завчасного виявлення невизначеностей та їх наслідків на діяльність організації для розробки і реалізації управлінських рішень щодо їх зменшення.

Управлінське рішення є результатом вибору суб'єктом управління способу дій, які спрямовані на вирішення конкретної проблеми управління. Основною метою управлінського рішення є забезпечення координаційного впливу на об'єкт управління для досягнення поставлених цілей. Але в умовах невизначеності прийняття управлінського рішення ускладнюється.

Управлінське рішення в умовах невизначеності – це результат аналізу, прогнозування, оптимізації, економічного обґрунтування і вибору альтернативи в умовах недостатньої кількості даних, повної або часткової відсутності інформації.

Аналіз літератури [1, 3] дав змогу визначити основні види невизначеності, які подані у табл.

Безпосередній вплив невизначеності на суб'єкта господарювання проявляється у виникненні ризику. Ризик складає об'єктивно неминучий елемент прийняття будь-якого управлінського рішення в силу того, що невизначеність – неминуча характеристика умов господарювання. Він має місце тільки там, де може бути як мінімум два і більше можливих альтернативних результатів. Слід звернути увагу, що ризиковані операції приносять більше прибутку, ніж відпрацьовані дії. У ситуації, коли можливий тільки один результат, ризику немає, оскільки альтернативи відсутні.